

UYARMADAN VURDULAR

Ankara'daki güvenlik toplantılarında, Suriye'nin keşif gezisinde olan Türk F-4 uçağını bir uyarı yapmadan, uluslararası hava sahasında ve muhtemelen emir-komuta zinciri içinde düşürdüğü görüşü ortaya çıktı.

Suriye'nin düşürdüğü Türk uçağıyla ilgili Ankara'ya gelen somut bilgiler ışığında dün yapılan üst düzey güvenlik zirvesinde, uçağın "yanlışıklıkla" düşürülmediği, **emir-komuta zinciri içinde** bilinçli bir karar olduğu, Türkiye'nin uluslararası dünyayı da arkasına alarak **sert bir tepki vermesi** gerektiği görüşü ağırlık kazandı. Toplantıda, uçağın Suriye'de değil uluslararası hava sahasında vurulmuş olma ihtimali ağırlık kazansa da, hem hükümet hem de asker kanadı daha ilk aşamada önceliğin pilotların bulunması için arama-kurtarma çalışmalarına verilmesi konusunda görüş birliğine vardı.

Doğrudan hedef alındı

Milliyet'in görüştüğü ve uçağın koordinatları konusunda bilgi sahibi olan üst düzey yetkililer, Suriye hava kuvvetlerinin keşif gezisinde olan Türk F-4 uçağına yönelik telsizle herhangi bir uyarı yapmadığını belirterek, uçağın doğrudan hedef alındığını belirtti.

Türk uçağının Suriye'ye herhangi bir tacizde bulunmadığını ve düzenli bir keşif uçuşunda olduğunun da altını çizen üst düzey bir yetkili, **"iyi niyetli bir olay değil. Sıradan bir hataya benzemiyor. Ama şu aşamada serinkanlı götürmek zorundayız"** dedi.

Füze saldırısına uğrayan ve genelde keşif amaçlı kullanılan F4 uçağının Lazkiye ve Hatay arasında bir noktada 9 mil açıklarında Suriye karasularına düştüğü biliniyor. Ancak havada vurulduğu yerin uluslararası hava sahası olduğu şüphesi var.

'Angajman'a aykırı

Suriye'nin Türk uçağını vurması, uluslararası havacılıkta **"angajman kuralları"** denilen askeri ve diplomatik prosedüre de aykırı. Uluslararası ilişkilerde zaman zaman hava sahası ihlalleri de oluyor. Örneğin **Ege denizinde** Türkiye ve Yunanistan arasında sık sık karşılıklı hava sahası ihlali yaşıyor. Ancak diplomatlar ve askeri yetkililer, böyle durumlarda söz konusu ülkenin önce telsizle ihlal yapan uçağı uyararak yükümlü olduğunu, ardından gerekirse kendi uçaklarıyla taciz (dogfight) ya da inişe zorladığını belirtiyor. Suriye'nin bütün bunları yapmadan "keşif uçağı" olduğu bilinen F4 model uçağı doğrudan hedef alması, Ankara'da **"hâlâ anlaşılamayan"** biçimde **"cüretkâr"** bir adım olarak nitelendiriliyor.

Ankara'da ayrıca vur emrinin sadece Suriye Hava Savunma sistemlerinin başındaki subayın inisiyatifıyla olmadığı, emir-komuta zinciri içinde hava kuvvetlerinde en üst düzeyde ve muhtemelen Esad ailesinden birinin de onayının alındığı şüphesi var.

Arama kurtarmaya öncelik

Düşen uçaktaki F4 pilotlarının yaşamıyla ilgili umutlar çok yüksek olmasa da, Türkiye önümüzdeki 48 saat içinde arama kurtarma çalışmalarına ağırlık verecek. Üst düzey kaynaklar, buna paralel olarak Türkiye'nin Birleşmiş Milletler (BM) ve NATO nezdinde de girişimler başlatacağını, tepkisinin zamana yayılmakla birlikte "yumuşak olmayacağını" belirtiyor. **Hem hükümet hem de Dışışleri kanadında, Ankara'nın bu olaya sert bir tepki vermemesinin Türkiye'nin prestij ve uluslararası ağırlığını sarsacağı,** Ortadoğu'da yükselen popülaritesi ve "bölgesel liderlik iddiasını" zora sokacağı görüşü hakim.

NATO'dan sertlik beklentisi

Ankara, BM Güvenlik Konseyi'nden kınama kararının yanında NATO'nun da şu zamana kadar çekingen davrandığı Suriye konusunda, Türkiye'ye yönelik ihlali sert bir dille kınamasını bekliyor. Onun ötesindeki adımlar ise Türkiye'nin uluslararası hukuku da arkasına almasıyla zamana yayılarak ve Başbakan'ın kararlarıyla şekillenecek. Bunlar arasında sınıra asker yığmak gibi askeri tedbirlerin olup olmadığı ise henüz netlik kazanmış değil.

‘Ciddi bir ihlal’

Üst düzey bir kaynak, “**Savaşa falan gitmiyoruz ama başka bir ülkenin uçağını vurmak ciddi bir ihlal. Kendi halkının hukukuna saygı göstermeyen bir rejim, uluslararası hukuka hiç saygı göstermez. Bu belki de rejimin artık zıvanadan çıktığının göstergesi**” dedi.

Ankara’daki askeri ve diplomatik kaynaklar, uçağın Suriye’nin iddia ettiği gibi topraklarına 1 kilometre kala vurulmadığını, uluslararası hukuk açısından tamamen doğru yerde olduğunu da vurguladı.